

Povodom obeležavanja
EVROPSKOG DANA JEVREJSKE KULTURE

Jevrejska opština Zemun
הקהילה היהודית זמונ
Jewish Community Zemun

POSTAVLJA IZLOŽBU FOTOGRAFIJA

REVITALIZACIJA JEVREJSKE OPŠTINE ZEMUN 2000-2006

Izložbu pomogli:

Savet Evrope nagradio je Evropski put jevrejskog nasledja povejan "Glavna kulturna ruta Saveta Evrope"

- ◊ 1739.g. - osnovana Jevrejska opština Zemun
- ◊ Druga polovina XVIII veka - otvoreno jevrejsko groblje u Zemunu
- ◊ 1755. g. - postojala je Jevrejska škola
- ◊ 1756. g. - prvi put se u popisu spominje porodica Hercl, odnosno preci Teodora Hercla
- ◊ 1825-1874 g. službovao je u Zemunu rabin Jehuda ben Šlomo Haj Alkalaj, preteča cionizma
- ◊ 1904. godine brojna delegacija iz Zemuna učestvovala je na I kongresu cionističke omladine južnoslovenskih zemalja.
- ◊ 1931.g. - osnovan "Hašomer hacair" - omladinska cionistička organizacija
- ◊ 1941.aprila - zemunski Jevreji stavljeni su van zakona i terani na prinudni rad
- ◊ 1942. 27. juli - zemunski Jevreji oterani su u Jasenovac, odnosno, Staru Gradišku
- ◊ 1941-1945. - u Holokaustu izgubilo život 540 članova opštine Zemun
- ◊ 1944. oktobar - obnovljen rad Jevrejske opštine Zemun
- ◊ 1961. prodata zgrada aškenaske sinagoge
- ◊ 1995. započet program revitalizacije Jevrejske opštine Zemun
- ◊ 2002. - objavljena prva knjiga u izdanju Jevrejske opštine Zemun

- ◊ 1739 the establishment of the Zemun Jewish Community
- ◊ The second half of the XVIII century the founding of the Jewish cemetery in Zemun
- ◊ 1755 the existence of the Jewish school
- ◊ 1756 the family Hertzl, i.e. the forefathers of Theodore Herzl is mention for the first time in the census
- ◊ 1825-1874 rabbi Jehuda ben Schlomo Haj Alkalaj, the herald of Zionism, held a post in Zemun
- ◊ 1904 a large delegation from Zemun took part in the First Congress of Zionist Youths of South Slovène Countries
- ◊ 1931 the "Hashomer hatza'ir" was founded
- ◊ 1941 April the Jews of Zemun were placed beyond the laws and submitted to forced labour
- ◊ 1942, July 27 the deportation of Zemun Jews to Jasenovac, i.e. Stara Gradiska
- ◊ 1941-1945 540 members of the Zemun Jewish Community were killed in the holocaust
- ◊ 1944 October the work of the Zemun Jewish Community was re-established
- ◊ 1961 the Ashkenazi synagogue was sold
- ◊ 1995 the start of the Zemun Jewish Community revitalization program
- ◊ 2002 the first book published by the Zemun Jewish Community was released

REVITALIZACIJA JEVREJSKE OPŠTINE ZEMUN

2000 - 2006

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Narodna biblioteka Srbije, Beograd

061.2(=411.16)(497.11)(091)(083.824)

Revitalizacije Jevrejske opštine Zemun: 2000-2006/

Urednik: Nenad Fogel;

prevod na engleski: Olivera Polajnar, prevod na hebrejski: Daniel Fogel

- Zemun: Jevrejska opština, 2006 (Beograd : Sprint).

- [24] str. : [48] fotogr. ; 21 x 21 cm

Nasl. str. prištampanog prevoda na hebr. jeziku i pismu.

- Izvorni tekst i prevod štampani u međusobno obrnutim smerovima.

- Uporedno srp. tekst i engl. prevod. - Tiraž 400.

ISBN 86-903319-4-8

a) Jevrejska opština (Zemun) - Izložbeni katalozi
COBISS.SR-ID 132969996

Dizajn kataloga/Catalogue Design: Jugoslav Rakita

Dizajn korica/Cover Design: Jugoslav Rakita

Naslovna fotografija/Cover Foto: Nenad Fogel

Beograd, 2006

REVITALIZACIJA JEVREJSKE OPŠTINE ZEMUN

THE REVITALISATION OF THE ZEMUN JEWISH COMMUNITY

U Zemunu, još u srednjem veku, bilo je verovatno pojedinačnih jevrejskih porodica. Međutim, prema do sada poznatoj arhivskoj građi sa sigurnošću se može reći da su 1726. godine bili stanovnici Zemuna Jevreji Josif Isak i Isak Mojsej.

Godine 1739. iz Beograda je izbegla grupa od dvadesetak aškenaskih porodica i nastanila se u Zemunu. Te je godine osnovana Jevrejska veroispovedna opština u Zemunu. Prema popisu iz 1756. godine 15 jevrejskih porodica je živelo u sopstvenim kućama, 4 porodice su bili stanari, a u jednoj, opštinskoj kući, stanovali su kantor, učitelj, šahter i školski poslužitelj. Jevreji u Zemunu su trpljeni, što znači da su bili podvrgnuti raznim ograničenjima. Oni nisu mogli otvarati zanatske i trgovačke radnje u centru grada, zatim su mogli da stanuju samo grupisani oko Dubrovačke ulice. Međutim, bilo je i nekih rešenja koja su išla u prilog očuvanja zajedništva, religije i tradicije. Odlukom Generalne komande Slavonsko-sremske vojne granice u Osijeku od 22. aprila 1755. godine odobreno je da jevrejske sudije i crkveni oci sude u privatnim parnicama između Jevreja u Zemunu, a Magistratu je naloženo da pruža zvaničnu podršku i pomoći u vršenju njihovih dužnosti. Jevrejski sudija je čak imao pravo da osudi Jevrejina na zatvor do 48 sati. Godine 1753. data je privilegija za 19 jevrejskih porodica da smeju da stanuju u Zemunu. Carskom odlukom iz 1816 godine pravo naseljavanja, odnosno ostajanja i formiranja novih porodica, povecano je na 30 porodica. Car Franja Josif je 27 februara 1868. priznao ravnopravnost Jevrejima u vojnoj granici. Tada su prestala ograničenja u pogledu naseljavanja, kupovine nekretnina i izbora zanimanja. Prestala je i naplata zaštitnog

In all probability there were individual Jewish families living in Zemun as early as the Middle Ages. However, today's archive documents record that two Jews, Josif Isaac and Isaac Mojsej had for certain been residents of Zemun in 1726.

In 1739 a group of some twenty Ashkenazi families fled from Belgrade and settled in Zemun. That same year the Jewish confession Community was founded in Zemun. The census of 1756 registered that at the time there were 15 Jewish families living in their own houses, 4 families lived as lodgers and the cantor, ritual slaughterer and school attendant lived together in one house owned by the Community. In Zemun Jews were merely tolerated and consequently had to deal with all sorts of limitations. They were forbidden to open craft's and trade shops in the town centre; they could only live as a group round Dubrovacka street. However, there were certain restraints which in the end proved themselves beneficial to the preservation of the sense of kinship, religion and tradition. By the decision of the General Command of the Slavonic-Srem Military frontier dated April 22, 1755 Jewish judges and men of cloth could adjudicate private disputes between Zemun Jews. The town Magistrate was instructed to extend official support and aid in the processing of such cases. A Jewish judge could at his discretion sentence a Jew to a jail sentence of 48 hours. In 1753 19 Jewish families were granted approval and license to live in Zemun. By the Imperial decree of 1816 the right of settlement, i.e. living and conception of new families was increased and granted to 30 families. On February 27, 1868 the Emperor Franz Josef officially acknowledged the right of equal opportunities for Jews living inside the military frontier. From then on restrictions as to relocation, purchase of real estate and choice of profession were removed. The protection tax levied on Zemun Jews was also abolished.

The number of members of the Zemun Jewish Community from the time of its founding shows great oscillations which were mostly brought on as a result of diverse historical circumstances. At the beginning of the 19th century the Zemun Community had 221 members. The number of members could not be enlarged owing to the enforced proscription of settlement of Jews within the bounds of the military frontier.

poreza od Jevreja u Zemunu.

Broj članova Jevrejske opštine u Zemunu od osnivanja opštine pokazuje velike oscilacije koje su bile uslovljene istorijskim okolnostima. Početkom 19 veka Zemunska opština je imala 221 člana. Broj članstva se nije mogao širiti zbog zabrane o naseljavanju Jevreja u graničnom području.

Pošto su ukinuta ograničenja u pogledu naseljavanja, brojno stanje članstva se uviše stručilo. Prema popisu iz 1912. godine bilo je učlanjeno oko 1200 Jevreja.

Raspad Austro-Ugarske i osnivanje Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca posle I svetskog rata, doveli su do velikog iseljavanja Jevreja iz Zemuna. Tako se broj članova sveo na oko 600. Taj broj se održao do početka II svetskog rata 1941. godine.

Holokaust je odneo živote 540 članova Zemunske jevrejske opštine.

Godine 1945. u Zemun su se delimično vratili preživeli Jevreji. Pored njih došlo je i više Jevreja iz drugih krajeva, tako da je te godine popisano 115 članova Opštine.

Bez obzira na brojnost (po današnjim merilima), rad opštine više nikada nije dostigao aktivnosti koje je imala pre drugog svetskog rata. Posleratno opštinsko rukovodstvo je imalo težak zadatak da pomogne, ne samo svojim članovima, već svima na teritoriji novonastale države FNRJ. Zbog toga se tokom narednih petnaest godina prodavala opštinska imovina kako bi se podmirile potrebe osiromašenih i ratom unesrećenih jevrejskih porodica na celoj teritoriji Jugoslavije. Kulminacija je bila prodaja naše Sinagoge. Sredstva dobijena od prodaje naših nekretnina su usmeravana na Savez Jevrejskih opština Jugoslavije koji je dalje odlučivao kome će se uputiti neophodna pomoć.

Raspad Jugoslavije devedesetih godina prošlog veka uticao je da su se mnogi Jevreji koji su se do tada izjašnjavali kao Jugosloveni vraćali svojim korenima. Najprirodniji način je bio da se ponovo vrate u svoje matične jevrejske opštine. Međutim, dug period potpune neaktivnosti dovelo je do toga da u mnogim mestima gde su ranije živeli Jevreji nije bilo osnovnih uslova za nastavak verske i svake druge aktivnosti onih Jevreja koji su tragali za izgubljenim identitetom. Suočeni sa ovako delikatnim problemom, grupa entuzijasta pod vođstvom Miše Davida (pok.) izradila je ambiciozni plan revitalizacije malih jevrejskih opština na teritoriji Srbije. U intrevjuu objavljenom u Biltenu Saveza Jevrejskih opština Jugoslavije u broju februar/mart 1996 godine

Once all restrictions concerning the rights of Jews to relocate were withdrawn the membership numbers multiplied freely. The 1912 census records some 1200 Jewish Community members living in Zemun.

The demise of the Austrian-Hungarian Empire and the founding of the Kingdom of Serbs, Croats and Slovenes upon World War I resulted in the emigration of a large number of Zemun Jews. At the time the number of Jewish members was reduced to 600. The number of members remained unchanged right up to the start of the Second World War in 1941.

Out of this number of Zemun Jewish Community members 540 lives were lost in the holocaust.

In 1945 some of the Jewish survivors returned to Zemun. Beside them a number of Jews from other parts of the country moved to Zemun so that the records show that at this time there were 115 Community members.

Despite the numbers (from today's viewpoint) the operation of the Community never again managed to achieve the efficacy and span of activity which it had before World War II. The post war management team had the difficult task to aid not only its own members but all others living in the territory of the new state of FPRY. In order to do this, during the next 15 year period communal holdings were sold in order to alleviate the needs of impoverished Jewish families, casualties of war, living within the territory of Yugoslavia. The process culminated in the sale of our Synagogue. The funds obtained from the sale of our property were transferred to the Association of Jewish Communities of Yugoslavia which body further decided who would receive the necessary aid.

The break up of Yugoslavia during the nineties of the last century greatly influenced a large number of Jews who up to then declared themselves as Yugoslavs to turn to their roots. The simplest way to do this was to return to the Jewish Communities of their birth certificate. However, there followed a prolonged period of total inactivity caused by the fact that there were no elementary conditions for those Jews in search of their lost identity to reinstate religious and other activities in many places previously inhabited by Jews. Faced with this extremely delicate situation, groups of enthusiasts headed by Misa David (deceased) drew up an elaborate plan to revitalize small Jewish Communities throughout the territory of Serbia. In the 1996

Miša David o tome kaže:

Projekat teži sledećim ciljevima:

- da se pomogne u obezbeđivanju prostorija i organizaciji administracije za normalno delovanje opština
- da se pruži pomoć u organizovanju i pripremi kulturnih i verskih programa u opštinama
- da se osposobe lica koja će narednih godina rukovoditi razvojem jevrejskih opština.

U završnoj rečenici kaže:

... Od sveg srca se nadam da će ovaj značajan i, kao što rekoh za svet neubičajen projekat, koji već ima i svoj emblem, uspeti i da će svest o jeverskom identitetu, iz njega rođena, postati trajna spona između nas.

Drugi član petočlane grupe, Simha Kabiljo-Šutić u decembarskom broju Biltena 1996 godine na temu projekta je govorila:

U okviru novog i veoma značajnog projekta «Revitalizacija malih jevrejskih opština», kojima rukovodi Miša David, a koji obuhvata šest opština (Sombor, Zrenjanin, Pančevo, Zemun, Niš i Priština), zadužena sam za organizovanje kulturnih programa. Pripremila sam spisak tema, prema kojem su određeni predavači gostovali u pomenutim opštinama, a u program edukacije uključeno je i štampanje «pinkasa» - svezaka koje sadrže tekstove o temama iz jevrejske istorije (opštne i jugoslovenske), iz umetnosti i nauke, iz judaizma i koje obrađuje probleme jevrejskog identiteta, holokausta, antisemitizma i sl. U svojstvu urednika pripremila sam već devet svezaka, a do kraja kalendarske godine izaći će iz štampe još šest pinkasa.

Jevrejska opština Zemun je bila aktivna učesnik projekta revitalizacije a svoj procvat je doživela krajem 1999. godine kada je izabrano novo opštinsko rukovodstvo. Od tada počinje era zajedništva i značajnih aktivnosti, kako na verskom tako i na kulturnom planu.

Počelo se od uređenja opštinskih prostorija. Pokrenuta je značajna akcija povratka Sinagoge u naše vlasništvo, popravljena je srušena kapela na Jevrejskom groblju u Zemunu, potpuno ruinirana kuća u kojoj je nekada stanovao čuvar groblja, renovirana je i pretvorena u moderan dvosobni stan od 63 m² u kojoj ponovo staneće čuvar groblja. Mnogi naši planovi čekaju realizaciju, a koji nam se donošenjem Zakona o verskim

February/March issue of the Bulletin of the Yugoslav Association of Jewish Communities in an interview Misa David commented:

The aim of the project is to:

- assist in obtaining necessary room facilities and in the process of organizing management of everyday Community work
- assist Communities to organize and prepare cultural and religious programs
- guide individuals entrusted with the future development of Jewish Communities.

In his final comments he remarks:

..I do hope with all my heart that this important and already generally pronounced, far fetched project, which incidentally, already has its own emblem, will be successful and that the awareness of the Jewish identity that it will unmistakably rekindle may constitute a lasting bond between us.

Another member of the five member Board, Simha Kabiljo-Sutic in the 1996 December Bulletin issue voiced her comment on the project:

Within the framework of this new and extremely important project "The Revitalization of Small Jewish Communities' headed by Misa David, which includes six communities (Sombor, Zrenjanim, Pancevo, Zemun, Nis and Pristina), I have been endorsed with the task to organize cultural programs. I have prepared a list of subjects, according to which certain lecturers have already visited the said communities. The education program includes the publishing of "pinkasa" booklets containing texts on themes from Jewish history (general and Yugoslav), on art and science, Judaism (treating the problem of Jewish identity), on the holocaust, anti-Semitism and other. In the capacity of editor I have so far prepared nine booklets and by the end of the calendar year another six pinkasa shall be printed.

The Zemun Jewish Community took an active part in the revitalization project which came to its peak in 1999 when a new Community leadership was elected. At this time a new era of unity and momentous activity both in the domain of religion and culture was initiated.

The primary task was to arrange and put into order Community working facilities. Targeted action was taken to return the Synagogue into our holding. The torn down chapel in the Jewish cemetery was repaired. Furthermore, the completely ruined

zajednicama i Zakonu o povratu imovine oduzete verskim zajednicama, sada čine mnogo realnijima. Realizovan je obiman program raznovrsnih delatnosti. Održan je niz predavanja, promocija knjiga, panel diskusija, priredaba i tome slično. Odziv članstva je uvek bio velik.

Ovom dokumentarnom izložbom fotografija želimo da se predstavimo našim sugrađanima u svetu u kome nas sigurno mnogi ne poznaju. Naše raznorodne aktivnosti tokom poslednjih šest godina smo pretočili u fotografije koja se nalaze pred vama. Prizori na fotografijama će vam na najbolji način dočarati atmosferu koja vlada u našoj opštini.

Do samog pre neku godinu je bilo nezamisljivo da nam neko sa strane pomaže u našim aktivnostima. Sada je za nas to davna prošlost. Ministarstvo vera Republike Srbije je stalo uz nas i već drugu godinu nam pomaže da održimo naš web sajt www.joz.org.yu. Grad Beograd nam takođe pomaže u organizovanju naših kulturnih aktivnosti, pa je tako i ovu izložbu značajno finansirao. Mnoga velika i mala preduzeća nas finansijski pomažu u našoj namjeri da projekat revitalizacije bude naša trajna aktivnost. Veliki jevrejski fondovi širom sveta prepoznaju u našim projektima prave vrednosti i takođe nam upućuju finansijsku podršku (Claims Conference, JHF, Hanadiv, ...).

Uz pomoć JOINTa koji je finasirao ceo projekat revitalizacije, danas možemo da kažemo da smo ga mi u Zemunu sa uspehom realizovali.

Ostaje nam još samo jedan san, a to je da povratimo našu Sinagogu. Kako reče Teodor Herzl "SVA ČOVEKOVA DELA SU PRVO BILI SAMO SNOVI".

Predsednik Jevrejske opštine Zemun

house where once the cemetery caretaker lived was renovated and refurbished into a modern 63 sq.m, two room, flat. Once again the flat became the living quarters of the cemetery caretaker.

A large number of our plans await implementation; upon the adoption of the Law on religious communities and the Law on the restitution of confiscated religious community property this implementation will hopefully become reality. An elaborate program of diverse activities has been realized so far. A series of lectures have been held, promotion of books organized, panel discussions and performances realized. On all these occasions the membership attendance was significant.

The present documentary exhibition of photographs is intended to let our town kinsmen learn something about us in a way that has so far eluded them. We have photographed the diverse activities that we have embarked on in the last six years and documented this in the photos that are now before you. The scenes in the photos can best depict the pervading atmosphere of our Community.

Not so long ago it was unthinkable that we would be receiving outside aid for our activities. The present situation has proved us wrong. The Ministry of religion of the Republic of Serbia has stood by us in the last two year period assisting us to maintain our web site www.joz.org.yu. The city of Belgrade also aided the organization of our cultural events, and has donated substantial funds for this exhibition too. Many large and small businesses have extended financial aid to help make our revitalization program a lasting and successful activity. Large Jewish Funds throughout the world recognize the genuine value of our projects and have given us their financial support (Claims Conference, JHF, Hanadiv ...).

With the help of JOINT that has extended funds to our entire revitalization program today we may say that in the case of Zemun we have realized it successfully.

One dream still remains to be fulfilled; to reclaim our Synagogue. Theodore Hertzl once said: "ALL OF MANKIND ACHIEVEMENTS WERE ONLY DREAMS ONCE."

The President of the Zemun Jewish Community
Nenad Fogel

1. PURIM 2000.

Zdenko Štromar

פורים 2000

2. PESAH 2002.

Dragan Stojković

פסח 2002

2a. PESAH 2002

Dragan Stojković

פסח 2002

3. PURIM 2002.

פורים, 2002.

פוגל ננאיד

4. NOVA GODINA - ROŠ HAŠANA 2002 - 5762.
NEW YEAR ROSCH HASHANA 2002 - 5762

ראש השנה - 2002 - תשס"ב

פוגל ננאיד

4. NOVA GODINA - ROŠ HAŠANA 2002 - 5762.
NEW YEAR ROSCH HASHANA 2002 - 5762

ראש השנה - 2002 - תשס"ב

פוגל ננאיד

6. RITUALNO PALJENJE SVEĆICA ZA HANUKU 2004.
HANUKA RITUAL LIGHTING OF CANDLES 2004

הדלקת נרות חנוכה - 2004

דרagan Stojković

7. A. GREBER OBJAŠNJAVA ULOGU
ČIGRE - DRAJDL - HANUKA 2004.

A. GREBER EXPLAINING THE ROLE OF THE
SPINNING TOP, HANUKA 2004

א. גראבר מסביר את תפקיד הסכיבון - חנוכה 2004
Zdenko Štromar

8. RITUALNA MOLITVA, RABINI CHABAD LUBAVITCH, JOZ 2005.

RITUAL PRAYER, RABBI CHABAD LUBAVITCH, JOZ 2005
תפילה, רבנו חב"ד לובביץ', הקהילה היהודית של זמונן 2005

Dragan Stojković

9. MIHAJLO I BOGDAN, PURIM, 2005.

MIHAJLO AND BOGDAN, PURIM, 2005.

מיכאליו ובודגן, פורים 2005

Ria Beherano

10. NOVA GODINA - ROŠ HAŠANA, 2006 - 5766.

NEW YEAR - ROSCH HASHANA 2006-5766

ראש השנה 2006 - תשס"ו

Jugoslav Rakita

11. PROF. ZVONKO MILANOVSKI, predavanja, 2001
PROF. ZVONKO MILANOVSKI, lectures, 2001
פרופ' זבונקו מילנובסקי, סדרת הרצאות
על תולדות העם היהודי, 2001
פוגל ננאלד Nenad Fogel

12. OTVARANJE IZLOŽBE FOTOGRAFIJA
LJUBOMIRA PALJIĆA, 2001
OPENING OF THE EXHIBITION OF PHOTOGRAPHS
BY LJUBOMIR PALJIC, 2001
פתיחת תערוכת הצילומים של ליבומיר פאליץ', 2001
פוגל ננאלד Nenad Fogel

13. DRUŽENJE SA PEROM LUKOVIĆ
povodom dodelje nagrade za novinarstvo.
IN COMPANY WITH PERA LUKOVIC,
presentation of press awards
מפגש עם פרה לוקוביץ' בעקבות חלוקת פרסי עיתונאות
Nenad Fogel

13a. DRAGAN STOJKOVIĆ novinar i izdavač 2001.
DRAGAN STOJKOVIC, reporter and publisher 2001
דרagan סטוקוביץ', עיתונאי ומוציא לאור, 2001
פוגל ננאלד Nenad Fogel

ד"ר ז'ארקו קוראץ', הרצאה, 2001. / DR. ZARKO KORAC, a lecture 2001 / 2001
Nenad Fogel פוגל ננאד

15. PROMOCIJA KNJIGE "Jevrejska zajednica u Zemunu 1739-1945", 2002.
PROMOTION OF THE BOOK "The Zemun Jewish Community 1739-1945", 2002
ערב מוקדש בספר הקהילה היהודית בזמן
1945-1739, 2002
Nenad Fogel

16. GORAN SULTANOVIĆ, književno veče, 2004.
GORAN SULTANOVIC, literary evening, 2004
גוראן סולטנוביץ', ערבי ספרות,
Jugoslav Rakita יוגוסלב רקיטה

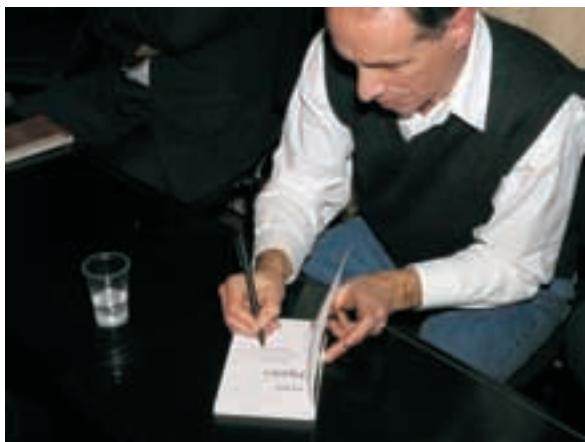
17. NENAD DUKIĆ predavanje o Jevrejima
u svetskom filmu, 2005.

NENAD DUKIĆ, lecture on Jews in global films, 2005
נאנד דוקיץ', הרצאה על היהודים בקולנוע העולמי, 2005
Југослав Ракита

18. DAVID ALBAHARI, promocija romana "Pijavice" 2005.

DAVID ALBAHARI, promotion of the book "Pijavice" 2005
דוד אלבחרי, ערב מוקדש לספרו "העלוקות", 2005
Југослав Ракита

18a. DAVID ALBAHARI, promocija romana "Pijavice" 2005.

DAVID ALBAHARI, promotion of the book "Pijavice" 2005
דוד אלבחרי, ערב מוקדש לספרו "העלוקות", 2005
Југосlav Rakita

19. VOJISLAV BRKOVIĆ, poetsko veče. 2005.

VOJISLAV BRKOVIC, evening of poetry, 2005
ויסלב ברקוביץ', ערב שירה, 2005
Југосlav Rakita

20. SLADANA I JUDITA, druženje 2002.
SLADJANA AND JUDITA, socializing 2002
'הוּדִית וְסֶלָאָגַן'ה, מֵפֶגֶש
2002
Nenad Fogel

פוגל ננאד

21. RIHARD BROJI PRILOG ZA
OTKUP SINAGOGE, 2003.
RIHARD COUNTS THE CONTRIBUTIONS FOR
THE REPURCHASE OF THE SYNAGOGUE, 2003
ריכרד סופר את התרומות להחזרת בית הכנסת 2003
Jugoslav Rakita

22. AKTIVISTI JOZ NA PROSLAVI HANUKE
KLUBU VAZDUHOPLOVSTVA 2005.
JCZ ACTIVISTS AT THE CELEBRATION OF
HANUKA AT THE AIRFORCE CLUB
פועלי הקהילה בחגיגת חנוכה
במועדון האווירי 2005

Југослав Ракита

23. PUBLIKA U KLUBU
VAZDUHOPLOVSTVA, HANUKA 2005.
THE PUBLIC AT THE AIRFORCE CLUB,
HANUKA 2005
הקהל במועדון האווירי, חנוכה 2005
Jugoslav Rakita

24. IZBORNA SKUPŠTINA JOZ - GLASANJE 2006.
THE JCZ ELECTION ASSEMBLY VOTING 2006
ועידת הבחירה של הקהילה - הצביעה
2005
"Jugoslav Rakita"

24a. BROJANJE GLASOVA
COUNTING OF VOTES
ספרת קולות
"Jugoslav Rakita"

25. POSETA JO ZRENJANIN 2001.
A VISIT TO JC ZRENJANIN 2001
ביקור הקהילה היהודית של זרניאן, 2001
Član/member JO Zrenjanin חבר הקהילה היהודית של זרניאן

26. N.J.E. AMBASADOR IZRAELA JORAM ŠANI i PREDSEDNIK OPŠTINE ZEMUN DR VLADAN JANIĆIJEVIĆ 2002.
H.E. AMBASSADOR OF ISRAEL YORAM SHANI AND THE PRESIDENT OF THE ZEMUN MUNICIPALITY DR. VLADAN JANICIJEVIC, 2002
שגריר ישראל יהורם שני וראש מועצת זמונ ד"ר ולדאן יניצ'ביץ', 2002
Zemun D"r Vladan Janicjevic, 2002
פוגל ננאל

26a .N.J.E. AMBASADOR JORAM ŠANI i PREDSEDNIK OPŠTINE ZEMUN DR VLADAN JANIĆIJEVIĆ 2002.
H.E. AMBASSADOR OF ISRAEL YORAM SHANI AND THE PRESIDENT OF THE ZEMUN MUNICIPALITY DR. VLADAN JANICIJEVIC, 2002
שגריר ישראל יהורם שני וראש מועצת זמונ ד"ר ולדאן יניצ'ביץ', 2002
Zemun D"r Vladan Janicjevic, 2002
D. Beherano

27. SVEĆANA SALA OPŠTINE ZEMUN, PROMOCIJA KNJIGE «Povratak u odgovor» MILANA FOGELA, 2003.
THE STATEROOM OF THE ZEMUN MUNICIPALITY, PROMOTION OF BOOK "Return to the Response" by MILAN FOGL, 2003
אולם האירופים של מזנון, ערבת ספרות המוקדש לספר "חזרה בתשובה" של מילן פוגל, 2003
Aleksandar Greber אלכסנדר גרבֶּר

28, 28a NJ.E.AMBASADOR JAFA BEN-ARI U POSETI JOZ, 2004.

H.E. AMBASSADOR YAFFA BEN-ARI IN A VISIT TO JCZ, 2004

שגרירת ישראל יפה בן אריה בפגישה בקהילה היהודית של זמונ, 2004

פוגל סלאג'נה

29. NJ.E. AMBASADOR IZRAELA JAFA BEN-ARI SA ČLANOVIMA JOZ, 2004.

H.E. AMBASSADOR YAFFA BEN-ARI WITH JCZ MEMBERS, 2004

שגרירת ישראל יפה בן אריה בפגישה עם חברי הקהילה היהודית של זמונ, 2004

חבר הקהילה

SARADNJA SA OKRUŽENJEM
COLLABORATION WITHIN THE MILIEU

30. PREDSEDNIK SRBIJE BORIS TADIĆ,
prijem za Jevrejsku zajednicu iz Srbije, 2004.

PRESIDENT OF SERBIA BORIS TADIC,
a reception for the Serbian Jewish community, 2004
נשיא סרביה בוריס טאדיץ', קבלת פנים
של הקהילה היהודית של סרביה, 2004

Službena Kabineta predsednika
Presidential Cabinet official

32. RICHARD EBERLE, predaja humanitarne pomoći B92, 2004.

RICHARD EBERLE, our humanitarian aid via B92, 2004

ריכארד אברל, הgiatan הסיעו ההומניטרי של B92, 2004

Nenad Fogel

31. UČENICI BALETSCKE ŠKOLE
“LUJO DAVIĆO”, HANUKA 2004.

PUPILS OF THE “LUJO DAVICO”

BALLET SCHOOL, HANUKA 2004,

תלמידי בית הספר לבלט

“לווא דוויצ'ז”, חנוכה, 2004

Zdenko Štromar

33. NOVA GODINA - ROŠ HAŠANA JO BEOGRAD, 2006. 5766.

NEW YEAR ROSCH HASHANA JC BELGRADE, 2006 5766

ראש השנה, הקהילה היהודית של בוגראד, 2006

Jugoslav Rakita

34. JEVREJSKO GROBLJE U ZEMUNU 2001
JEWISH CEMETERY IN ZEMUN 2001
בית הקברות היהודי בזמן, 2001

פוגל ננאלד Nenad Fogel

35. GRAFIT JUDEN RAUSS (Jevreji napolje) 2006.
THE GRAFFITI JUDEN RAUSS (Out with Jews) 2006
גרפיטי "יהודים החוצה", 2006
"Juden Rauss" Jugoslav Rakita

JOZ U ŠTAMPANIM MEDIJIMA

Vise na nasem sajtu
www.joz.org.yu

הפרויקט שואף למטרות הבאות:

- לשיע בהשגת מושדים ווירגון אדמיניסטרציה למען פעילות סדרה של הקהילות.
- לשיע בווירגון והכנה של אירועי התרבות והדת בקהילות.
- להכשיר את הדור הבא שיווקו בדיו הוגה ופיתוח קהילות יהודיות.

במשפט הסיכום הוא אומר:
אני מקווה מכל הלב שהפרויקט החשוב והבלתי שגרתי בקי מידה עולמי, שכבר הופיע לסמל, יצליח ושהמודעות לחשיבות היהדות שתיזולד ממנו, תהופיע לחבר הניצח' ביןנו.

חברה אחרת של הקבוצה בת חמישה חברים, שמה קבילו-שותט' דיברה בנוגע לפרויקט בגין צמצמר של הבילטן: במסגרת הריפוי החדש בעל משמעות רבה "תחית קהילות יהודיות קטנות" שטונגה ע"י מישא זוד וכול שש קהילות (סומבר, זרנאיין, פנצ'ם, זמן, ניש ופרשטיינה). תחומי אחריותם הם ארגון תוכניות תרבות. הcntiy רשות מושאים לפיה נבחרו מרכזים שהתרשו בקהילות המזוכחות לעיל ובתוכיתן החינוך נכללה הדפסת "פינקסים" – מהברחות שמכילות טקסטים בנושאים מההיסטוריה היהודית (הכללית והיוגוסלבית), מהאמונות והמדוע, מיזדיקה וטקסטים המדברים על בעיות הזהות היהודית, על השואה, האנטישמיות וכו'. בתקופת פקידי כעורך הסדרה, הcntiy כבר עשר מחברות ועוד סוף השנה יצאו לאור ששה "פינקסים" נוספים.

הקהילה היהודית של זמן השתתפה באופן פעיל בפרויקט התchia ואת הפרחה המוחדשת היא חוותה בסוף שנת 1999, כאשר נבחרה הנהגתו הקהילה החדשה. אז החליל עידן האחוזות ופעילותם ממשמעויות, בתחום הדת והתרבות.

משדי הקהילה שופצ'ו. פעילותם למען החזרת בית הכנסת לבנייתו הchallenge, תוקנה הקפלה בבית הקברות היהודי בזמןן, בית הרוס בו פעם התגורר שומר בית הקברות שופץ והפרק לדירה מודרנית בת שני חדרים ושטחה 63 מ"ר, בו שוכן דר שומר בית הקברות. תוכניותם הרבות מתחייבות לביצוע ועם חקיקת החוק על זכויות קהילות דת והחוק על החזר רכוש שנלקח מקהילות דתיות, התוכניות האלה נראות מעשיות יותר. ישמה תוכנית ענפה במגן פעילות. התקיימה שורה ארוכה של הרצאות, ערבי ספרות, דינונים ציבוריים, מסיבות וכנסות. היענות החברים הייתה גדולה מהתחלה. עם תערוכת הצילים התודידיים, ברצונו להציג את עצמנו לתושבי עירנו בקרה בה הרבה מהם לא היכרו אותן. את פעילותינו המגוונת הפקנו לצילומים שמציגים לנו. חוק הצילים יתאר בוצרה טובה ביותר את האווירה/ssorrtת בקהילתן.

עד לפניהם כמו לא יכולנו לדמיין לעצמנו שגורם חיוני ישיע לנו בפעולות. כתת המצב זהה שייך לעבר הרחוק. משרד הדתות של רפובליקה סרביה עומד לצדנו וזה כבר השנה השנייה שהמשרד תומך במתתזקמת אטור הוב [bjzoj.org](http://www.zoj.org). עיריית בלגרד גם מסייעת לנו בארגון אירועי התרבות, כך גם מימנה באופן ממשמעות את התערוכה זו. מספר רב של עסקים קטנים וגדולים מגישים לנו סיוע כספי, כדי שפרויקט התchia יהפוך לפעילות קבועה לאורך שנים. קרנות יהודיות גדולות ברחבי העולם מזהים בפרויקט שלנו את הערכים האמיטיים וגם הם דואגים לנו לסייע כספי (ועדת קל'ימס, JHF...).

עם סיוע ארגון JOIN שמן את כל פרויקט התchia, כולם יוכלו לקבוע כי ביצעתם את הפרויקט בזמןן בהצלחה.
נסאר רק חלום אחד, להחזיר את בית הכנסת שלם. כמו שתיאודור הרצל אמר: "כל מעשי אדם, התחלתו כחלומות".

נשיא קהילת היהודים של זמן

נכад פוגל

תחיית הקהילה היהודית של זמן

כל הנראה, עד בימי בניים היו משפחות יהודיות בודדות בזמןן. בכל זאת, לפי חומרם ארכיאוניים הידועים עד כה, ניתן לומר כי ב-1726 היהודים יוסף יצחק וצחיק משה היו תושבי זמן.

בשנת 1739 היגרה מבלגרד קבוצה של כנשרים משפחות אשכנזיות והתיישבה בזמןן. באותה שנה נוסדה המועצה הדתית היהודית בזמןן, לפי מסרם האוכלאסין מ-1756, 15 משפחות יהודיות גרו ב בתים בעלותם, 4 משפחות שכנו בתים ובבית אחד, הש"ר לומצעה התגנוריה החזן, המורה, השוחט ואב הבית של בית הספר. להיהודים בזמןן הורשה לחוות, משמעות בדבר שהוטלו עליהם מגוון הגבלות. הם לא היו יכולים לפתוח עסקים מקצועיים או מסחריים והורשה להם לגור רק בסביבה של גרוב דבורובצ'קה. לעומת זאת, היו פתרונות שתרמו לשימור הזהות, הדת והמסורת. לפי החלטת המפקדה הכללית של הגבול הצפוני של הסלבוניה והסרם באפריל 1755, ניתן אישור לדינים היהודיים ולראשי הרובנות לדון בתיקים פרטניים בין יהוד' זמן ומג'יסטרט קיבל הוראה לתמוך ולסייע באופן רשמי במשפטים אלו. בסמכות השופט היהודי היה אפיין להורות על מעצר של היהודים ל-48 שעות. בשנת 1753 ניתנה הזכות ל-19 משפחות יהודיות להתיישב בזמןן. לפי החלטת המלך מ-1816, הזכות להתיישב, כלומר להארה ולהקיס משפחות חדשות, הורחבה ל-30 משפחות. הקיסר פרידיננד יוסף הכיר ב-27 הפברואר 1868 בשוויין זכויות של היהודים בגבול הצבאי. אך הפסיקו ההגבלות הקשורות למקום המגורים, קניית הבתים ובחרית המקצוע. כמו כן, הפסיקו הטלת מס הגנה היהודי זמן.

למספר חבר הקהילה היהודית בזמןן מהקמת הקהילה עד היום היו עלויות ומורדות זהה כחוצאה מתנהלים היסטוריים המשתנים באחור. בתחילת המאה ה-19, הקהילה של זמן מנתה 221 חברים. מספר החברים לא היה יכול לגדר עקב האיסור על התיישבות היהודים באיזור הגבול.

אחר ביטול ההגבלות על ההתיישבות היהודית, מספר החברים גדל פי כמה וכמה. לפי מסרם האוכלאסין משנת 1912, לקהילה היו כ-1200 חברים.

התפרקות האימפריה האוסטרו-הונגרית והקמת המלכות של הסרבים, הקרואטים והסלובנים אחרי מלחמת העולם הראשונה הביאו להגירה יהודית רחבה בזמןן. כך מספר חברי הקהילה קטן לכ-600. המספר זה נשאר עד תחילת מלחמת העולם השנייה באיזור בשנת 1941.

בשוואה נרשמו 540 חברים הקהילה היהודית בזמןן.

בשנת 1945 חלק מניצולי השואה חזר לזמן. במועד הגיעו גם יהודים מאיזורים אחרים, כך שבאותה השנה היו 115 חברים לקהילה.

למרות מספר החברים הגבוה (לפי אומנות המידה של היום), פעילות הקהילה לא הגיעו למינדרם של זו מלפני מלחמת העולם השנייה. בפניו ההנחת הקהילה שלאחר המלחמה הניצבה משימה קשה לעזרו לא רק לחבריה, אלא לכלום בשטח המדינה החדשה, הרפובליקה הפדרלית העממית של יוגוסלביה. אי לכך, במשך 15 שנים הבאות נמכרו נכסים הקהילה כדי לספק את צרכי המשפחות העניות שנפגשו במהלך מלחמה בכל רחבי יוגוסלביה. השיא היה מכירת בית הכנסת שלהם. האמצעים שהושגו במכירת הנכסים הופנו להתאחדות הקהילות היהודיות של יוגוסלביה שהייתה מחליטה لأن להעביר את הסיום המדרש.

התפוררות יוגוסלביה בשנות התשעים של המאה הקודמת השפיע לכך שהרבה יהודים שראו את עצם יוגוסלבים החלו חוזרים לשושיהם. דרך הטבעת ביוטר היהיטה חזרה לקהילות האם היהודית. עם זאת, תקופה ארוכה של חוסר פעילות מוחלט הובילה לכך שהרבבה מקומות בהם התגוררו יהודים לא היו תנאים בסיסיים להמשך פעילות דתית וכל פעילות אחרת של אוטם היהודים המוחפשים את זהותם האבודה. כדי להתמודד עם בעיה כזו עדינה, קבוצת אנטז'יאסטים בהנהגת משה דוד זל' הגתה תוכנית שאפתנית שעסכה בתחום של קהילות יהודיות קטנות בשטח סרביה. ב clueן שפורסם בבלוטן של התאחדות הקהילות היהודיות של יוגוסלביה, גליון פברואר מרץ 1996, משה דוד מספר על כך:

היסטוריה

- ❖ **שנת 1739 – הוקמה הקהילה היהודית של זמונ.**
- ❖ **מחצית השנייה של המאה ה 18 – הוקם בית הקברות היהודי בזמון.**
- ❖ **שנת 1755 – בית הספר היהודי כבר פועל.**
- ❖ **שנת 1756 – לראשותו במרשם אוכלוסין הופיעה משפחת הרצל, כולל האבות של תיאודור הרצל.**
- ❖ **1825 – 1874 – כיהן בזמון רביע יהודה בן שלמה חי אלקלעי, מאבות הציונות.**
- ❖ **שנת 1904 – משלחת גדולה מזמון השתתפה בועידה הריאשונה של הנעור הציוני של המדינות הדרומיות סלביות.**
- ❖ **שנת 1931 – הוקם השומר הצעיר, - תנועת הנעור הציונית.**
- ❖ **שנת 1941 – יהודי זמון הוציאו מחוץ לחוק ונשלחו לעבודה בכפייה.**
- ❖ **27 ביולי 1942 – היהודי זמון נשלחו למחלנות ריכוד יאסנוביץ וסטרה גראדיiska.**
- ❖ **1941 – 1945 – בשואה נרצחו 540 חברים הקהילה היהודית של זמון.**
- ❖ **אוקטובר 1944 – חודשה הפעילות של הקהילה היהודית של זמון.**
- ❖ **שנת 1961 – נמכר בנין בית הכנסת האשכנזי.**
- ❖ **שנת 1995 – התחיל ביצוע פרויקט התחיה של הקהילה היהודית של זמון.**
- ❖ **שנת 2002 – יצא לאור הספר הראשון בהוצאה הקהילה היהודית של זמון.**

לכבוד היום האירופאי של התרבות היהודית

Jevrejska opština Zemun
הקהילה היהודית זמונ
Jewish Community Zemun

מעמידה את תערוכת הצלומים

תחיית הקהילה היהודית של זמונ 2006-2000

